

وہک نمونہ، گورانی ریگای مال...

بہ تئپہر بوونی قوناغەکان شیوازی جۆراوجۆر سەر ھەلەدەن. مرۆف بە گورانی بارودۆخی ژبان، ھەستیشی دەگۆردریت و بە تئپہر بوونی زەمان تاییەتمەندییەکانیشی دەبنە ھۆی سەر ھەلەدانی شیواز و قوتابخانە و تئپروانیی نوێ لە بواری ھونەردا، ئەویش رەنگی سەر مکیترین ھۆکار ئەوە بێ کە بەردوام ھەوآلەدا نوێیەکان بدۆزیتەو، لەبەر ئەوەی مرۆف دەزانێ کە دۆزینەو مەکانی سەبەینی دەبنە باوە مەکانی ئەمرو و ئەوانە ی ئەمروش کۆنەکانی دۆنێ..

دارشتنەو و نوێکردنەو ھونەر و یەک لەوان گورانی و موسیقا و ناواز، شویننکی تاییەتی لە نیو کولتوری ھەموو گەلەدا ھەبە و ئەم ھەنگاوانە دەلاقەییەکی نوێ بۆ ھونەر مەند و بەر دەنگ دەکاتەو. دەرباز بوون لەو پێکھاتانە ی کە چەندین سالە دوو پاتەبۆنەتەو و دەبنەو و ھەروەھا چوونە ناوی ھونەر مەند بۆ بواری نوێیەکانی ناواز و موسیقا بە ھەمان رادە کە جیبی بابەخ و ریزن بە ھەمان رادەش گرتی جۆراوجۆری دیتە سەررێ. ئەوەی کە بە گشتی و تا بە ئیستا لە نیو کوردا ھەبوو، ھونەر مەند بەشی ھەرە زۆری بەر ھەم و چالاکییەکانی خۆی لە چوار چۆنەییەکی نەگۆر و دوو پاتەدا دیتۆتەو بۆیە لێرە و لەوێ ھەول دەدرێ کە چوار چۆنە و پێوەرە کۆن و دیاریبەر او مەکان کەم تا زۆر بگۆردریت یان ھەلبۆشیتەو. بەر دەنگیش لەم نێو دا بەشداری نێو چوار چۆنە نەگۆرەکانە و خۆی بە قەتیسماو دەبینیت و ئەمەش ھۆکارێکی سەر مکیبە بۆ گۆرینی ئاراستەکانی ھونەر مەند و ھونەر.

لەلایەکی دیکەو ھەتا ئیستا ئەوە دەر کەوتوو کە ھەر دیار دەبەکی نوێ لە ھەموو بواری ھەکاندا گرتی نوێشی تووش دەبێ. تازەکردنەو موسیقا و گورانی و شیعەر و بەگشتی ھونەر لە ھەمان کاتدا کە پێویستی بە حاشا ھەلەنگەرە، بەلام جۆری تازەکردنەو و ھەروەھا جۆری کاریگەری وەر گرتن ھەلگەری ھیندیک تاییەتمەندییە کە تەنبا ھونەر مەندی جیدی و زال بە سەر ھونەر دا دەتوانێ تێیدا سەر کەوتوو بێ. یەکیک لە کۆسپە سەر مکیبەکانی سەر ریگای گەشەسەندنی بەگشتی ھونەری کوردی و بەتاییەتی ھونەری گورانی و موسیقا، بەر لە ھەموو شتیکی رووتیکردنی لەر ادەبەدەرە لە موسیقای پۆپ (Pop) و رۆک (Rock) و شیوازە نوێیەکانی دیکە کە بەی و ھەر چاوترتی چینی گونجای موسیقا و شیعەر و دەنگ و ناسنامەکی، داھینان یان بەر ھەمبەکی زیندوو و ھەر مان لەو بواری دا لایەکی نابێ. لەم چەشنە ھونەر دا ئەوندە ی لە سەر چەندایەتی و سەر نچر اکیشی کار دەکرت ئەوندە سەر نچ بە ناستی ھونەری و چۆنییەتیەکی نادری. زۆر جار ان گویمان لەو گورانی و موسیقیا یانە بوو کە بە روالت بە زمانی کوردی ئاراستە دەکرت بەلام بەھۆی ئەوەی گەو ھەر و ناسنامە و پێوەرەکانی ناسنامە ی تێدا بزر بوو ھەست ناکرت کە خاوەنی رۆحی کوردین و ئەواو دەچنە نێو خانە ی لاسایی کردنەو ی سەقەتی کولتورە باندەستەکان. لەلایەکی دیکەو سەر نچ لە رادەبەدەر بە مێلۆدی و گرینگی نەدان بە شیعەر ناستی بەر ھەمی ھونەری دابەز آندوو.

ئەگەر بە سەر نجدان بە ھاتنی شەپۆلەکانی ولاتانی گەشەکردوو چ لە لایەن بەر دەنگ و چ لە لایەن داھینەر و ھونەر مەندەو ھەول دەدرێ تازە مگەری بکری، یەکیان لە بەرە داھینەر و لە ئاساییترین حالەتیدا بەر ھەمەینەر و ئەویتریشیان لە بەرە ی چاوەروان و گوێگر. لەم پرسەدا و بە سەر نجدان بە پێویستی بە بەر دەنگ، ھونەر مەندی وشیار و خاوەنی جەو ھەری ھونەری ھەول دەدا لەچاوە پێشوی خۆی ھەنگاوی زیاتر بنێ و رەنگە بێھەوی بەر دەنگەکی بانگەشەت بکا بۆ نازەزایەتی کۆمەلایەتی یان باسی دیار دەبەکی کۆمەلایەتی بکا یان کاریکی سیمبولیک ئەنجام دا، یان کەشو ھەوا یەکی ئەوینداریی کە لە چاوە ئەو بەشانی ئاماژە ی پیکرا گشتگیر ترە بە فۆرمیک نوێ و شیوازیکی نوێ نیشان دا ئەویش بە سەر نجدان بە گەو ھەری ئەو کولتورە ی سەر لەبەری خەسلەتەکانی مرۆفی ئەتەو ھەبەکی پیک دەھینیت...

لەو نمونە دەگمەنانە ی کە لە لای من سەر کەوتوو ئەم بەر ھەمە ی "ھیرۆ & فریا بە ناوی ریگای مال" ە کە دەتوانی ھەوآلانیکی دلخۆشکەر بێ.

ئاماژە: لە ریگە ی ئەم لینکەو دەتوانی خۆت بە گورانی "ریگای مال" ی ھیرۆ & فریاو گری بەدی،

<https://www.youtube.com/watch?v=I9bEW4IlsSc>

ئیسماعیل ئیسماعیل زادە